

Valo

3 | 2022

Päätoimittaja: Anu Heiskanen, anu.heiskanen@evl.fi, 050 430 7166.

Toimituskunta: Petri Kangas, Kiisi Isotalo, Timo Uotila, Taina Tuohimaa.

Kirkkoherranvirasto Valkamankatu 2 A, 37100 Nokia.

Avoimna ma ja ti klo 9–15 sekä ke ja to klo 9–13.

03 280 4111.

nokian.kirkkoherranvirasto@evl.fi.

Diakonian päivystyspuhelin: 046 922 9058 ma–to klo 9–11.

Seuraava Valo ilmestyy 30.3.2023.

Uskon hyvän tekemiseen

Katsoin kerran dokumentin The Kindness Diaries eli vapaasti suomennettuna Ystävällisyyspäiväkirjat. Siinä mies ajaa kuplavolkkarilla Alaskasta Argentiinaan. Hän tekee matkaansa ilman mukana olevaa rahaa tai luottokorttia. Jopa bensa ja majapaikat järjestyvät aina ihmisten ystävällisyyden ansiosta. Elokuva on koskettava tarina tuntemattomalle hyvää tekevistä ihmisistä. Kuinka ollakaan, elokuvan auttajat ovat useimmiten ihmisiä, jotka ovat itse selvinneet melkoisista vaikeuksista.

Oma kokemus saadusta avusta oikeaan aikaan rohkaisee auttamaan muita. Jokaisella on jotain, mitä voi antaa eteenpäin. Jollakin on pulaa vapaa-ajasta, mutta häneltä voi löytyä varoja. Jollakin on pulaa rahasta, mutta hänellä voi olla aikaa. Jollakin on pulaa terveydestä, mutta hänellä voi olla taitoa kuunnella. Joku on jo oppinut elämään menetyksen kanssa, ja siksi hän voi kyetä tukemaan häntä, jolla suru on vielä avoin haava. Hyvä lähtee kiertoon ja lisääntyy, kun annamme eteenpäin sitä, mitä meillä itsellämme on.

Hyvän tekeminen on monesti hyvin arkista. Vaihdatkin aiheellisen valituksen ymmärtäväisyyteen. Solmit kentän laidalla naapurin lapsen luistinten nauhat. Sanot jotain ystävällistä jouluruuhkassa kaupan kassalle tai postin palvelutiskin työntekijälle. Tarjoudut muuttajalle kantoavuksi. Käyt ikäihmiselle kaupassa tai tarjoat autottomalle kyydin jouluostoksille. Viet naapurillekin piparkakkuja, limpun tai mikä jouluherkkusi onkaan. Tietämättämme saatamme auttaa Mestaria, Suutari ja vieras -laulun tarinan mukaisesti.

Hyvää joulua!

Taina Tuohimaa, talousjohtaja

Joulun ajan toimintaa ja tapahtumia

[Adventin ja joulunajan jumalanpalvelukset ja hartaudet](#)

Su 27.11.

- Messu Nokian kirkko klo 10

- Messu Siuron kirkko klo 10
- Messu Pinsiön kirkko klo 13

Su 4.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Itsenäisyyspäivä 6.12.

- Sanajumalanpalvelus Nokian kirkko klo 10
- Messu Tottijärven kirkko klo 10
- Messu Suoniemen kirkko klo 13

Su 11.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Su 18.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

La 24.12.

Nokian kirkko

- Perheiden jouluaaton hartaus klo 13
- Perheiden jouluaaton hartaus klo 14
- Ruotsinkielinen aattohartaus klo 15
- Jouluaaton hartaus klo 17
- Jouluaaton hartaus klo 21
- Jouluyön messu klo 23

Tottijärven kirkko

- Jouluaaton hartaus klo 14

Siuron kirkko

- Jouluaaton hartaus klo 14

Suoniemen kirkko

- Jouluaaton hartaus klo 16

Pinsiön kirkko

- Jouluaaton hartaus klo 15.30

Su 25.12.

- Joulukirkko Nokian kirkko klo 8
- Joulukirkko Tottijärven kirkko klo 8
- Joulukirkko Siuron kirkko klo 8
- Joulukirkko Suoniemen kirkko klo 10
- Joulukirkko Pinsiön kirkko klo 10

Ma 26.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Ke 28.12.

- Viattomien lasten päivän enkelikirkko Siuron kirkko klo 18

Su 1.1.

- Iltamessu Nokian kirkko klo 18

Pe 6.1.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Konsertit

Su 27.11. Joulun kuiskaus -**Nota Bene Nokian** joulukonsertti Nokian kirkossa klo 18. Vapaa pääsy, ohjelma 20 € kirkon ovelta, kuorolaisilta ja Kukkaputiikista. Ovet avataan klo 17.20.

Ti 29.11. Joulun lapsi -joulukonsertti Suoniemen kirkossa klo 18.30. **Tomi Markkola, Janne Raappana, Isla Heinovaara, Tanja Lamminmäki** sekä **Anu Mattila**. Ohjelmia myynnissä ovelta tapahtumapäivänä klo 17.45 alkaen sekä ennakkoon Kukkaputiikissa. Ennakkomyynti käteismaksulla. Ohjelma 20 €, alle 12-vuotiaat ilmaiseksi. Konsertin järjestää Sarkolan Ilo ry, tuotto Sarkolan ryhmäpäiväkotikiikkejä ja Pikkupeuran hyväksi.

Su 4.12. Hän pitää meistä huolen -adventtikonsertti Nokian kirkossa klo 18. **Gospelkuoro Sarastus** ja **Lauluyhtye Lumo**. Vapaa pääsy.

La 10.12. Joulun taivas tähtineen -joulukonsertti Siuron kirkossa klo 16. **Johanna Debreczeni, Jouko Enkelnotko** ja **Henna Leppänen**. Vapaa pääsy, ohjelmia 20 € tuntia ennen konsertin alkua ovelta sekä ennakkoon Siuron lähikaupasta 15.11.–8.12.

Ti 13.12. Joulun rauhaa -konsertti Nokian kirkossa klo 19. **Saija Tuupanen & Teemu Roivainen** ja **Energia-orkesteri**. Liput S-etukortilla Prisma Nokian infopisteeltä 30 € ja ilman S-Etukorttia 35 €. Verkossa Ticketmasterin kautta, S-etukortilla 33 €, ilman korttia 38 € ja ovelta 38 €.

Su 18.12. Tukikonsertti Ukrainan sodasta kärsivien hyväksi Nokian kirkossa klo 18. **Tomi Markkola, Nokian Mieskuoro, Pinsiön Mieskuoro, Nokian Työväen Mieskuoro, Nota Bene Nokia** ja **Gospelkuoro Sarastus**. Vapaaehtoinen kolehti Kirkon Ulkomaanavun kautta Ukrainalle.

Pe 6.1.2023 Loppiaiskonsertti Tähti, tähdistä kirkkain Nokian kirkossa klo 18. **Maria Piirainen**, mezzosopraano, **Risto Piirainen**, tenori, **Viktor Pellia**, piano. Joulun ajan kauneimpia klassisia lauluja ja pianomusiikkia. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Kauneimmat Joululaulut

Tee paikallisesti hyvää osallistumalla joululahjakeräykseen Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksissa. Voit lahjoittaa esimerkiksi säilyvää ruokaa, kahvia, hygieniatuotteita, uusia leluja, villasukkia (erityisesti toivotaan isoja kokoja), lahjakortteja tms.

Kauneimmat joululaulut kaikuvat tänä vuonna jo 50. kertaa! Juhlavuoden kunniaksi seurakunnan somessa julkaistaan joululaulukalenteri 1.–24.12. jossa eri esittäjät laulavat viikon laulut numerojärjestyksessä. Tänä vuonna lauluterveisiä myös maailmalta. Ota kalenteri seurantaan ja laula mukana.

To 1.12.

- Klo 15 Pitkäniemen kirkko, Elina Kaunisto

Su 11.12.

- Klo 15 Nokian kirkko, Lasten Kauneimmat Joululaulut
- Klo 15 Suoniemen kirkko
- Klo 17 Tottijärven kirkko
- Klo 17 Siuron kirkko, Pirkan opiston huilistiduoja- ja trioja, opettaja Rea Metsähonkala
- Klo 18 Nokian kirkko, Nota Bene Nokia

Ma 12.12.

- Klo 18 Pinsiön kirkko, Pinsiön mieskuoro, Vesa Rantamäki, Veijo Hynninen

Ti 13.12.

- Klo 18 Linnavuoren srk-talo, Lasten Kauneimmat Joululaulut

Ke 14.12.

- Klo 13 Kulmakivi

To 15.12.

- Klo 18 Siuron Koski-Baari
- Klo 19 Vihnusjärven ranta, Vihnustulet, Tuuliharjun miehet

La 17.12.

- Klo 18 Tehdassaaren kahvila, Sari Jokiniitty

Pappilan joulu

Maatilan pappilassa 1., 2. ja 4. adventtina klo 11–14. Joulupuuroa, glögiä ja piparia. Vapaaehtoinen puuromaksu Yhteisvastuukeräykseen: käteinen tai MobilePay. Tapahtumien aikaan Pappilaan voi tuoda säilyvää kuivatavaraa, hygienia tuotteita ja paketoituja joululahjoja (päälle teksti, mitä paketti sisältää). Lahjoituksilla muistetaan avuntarpeessa olevia nokialaisperheitä.

- **1. adventtisunnuntai 27.11.**
Joulukorttien askartelua ja joululauluja.
- **2. adventtisunnuntai 4.12.**
Askartelua, jouluisia yhteislauluja.
- **4. adventtisunnuntai 18.12.**

Joululauluja ja joulun kertomus. Lähetin joulutervehdys. Mahdollisuus saunomiseen: klo 11–12 naiset ja klo 12–13 miehet. Omat pyyhkeet mukaan.

Kulmakivi

- Kulmakivi on avoinna ma–ke klo 10–14. Joulutauko 15.12.2022–8.1.2023.
- Pe–la 25.–26.11. Adventtimyyjäiset klo 10–15. Myynnissä käsitöitä ja leivonnaisia. Perjantaina riisipuuroa, lauantaina arpajaiset. Tuloilla apua Nokialle ja kauemmas.
- To 15.12. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevien joulujuhla Urhatussa klo 17. Ilmoittautumiset 5.12. mennessä Kulmakiveen: 050 570 4800.

Lisäksi

- Ke 14.12. nuorten Puurojuhla Maatilan pappilassa klo 18–21.
- Ti 20.12. Perheiden joulukirkko Nokian kirkossa klo 18. Kerhojen joulujuhla.

Elämän ja luonnon ihme

Ilmastonmuutos ja pölyttäjäkato uhkaavat luonnonvaraisia ja tarhattuja hyönteisiä. Pölyttäjähönteisten hyvinvointi on äärimmäisen tärkeää ruoantuotannolle. Elokuvaohjaaja Ida-Maria Olva samastui pörräisten ahdinkoon ja päätti toimia sekä hartiavoimin että filmin keinoin.

Heti alkuun hyviä uutisia! Pölyttäjähönteisten määrä ei vaikuta laskeneen Suomessa viimeisen 20 vuoden aikana, kuten on pelätty. Ympäristökeskus (Syke) selvitti pölyttäjärühmien esiintyvyyden muutoksia. Pölyhyöty-hankkeen loppuraportista selviää, millaisia muutoksia mesipistiäisten, kukkakärpästen ja sarvijäärien noin 300 lajin esiintyvyydessä on tapahtunut. Muutokset ovat olleet melko vähäisiä.

– Taantumista havaittiin enemmän pohjoisilla pölyttäjälajeilla, kun taas monet eteläiset lajit ovat yleistyneet, toteaa tutkija **Susu Rytteri** Syken verkkosivuilla.

Suomessakin on uutisoitu pölyttäjien määrän vähentyneen rajusti monessa maassa. Syken mukaan pölyttäjäkatoa on todettu Keski-Euroopassa. Tutkimuksen mukaan pölyttäjien suurimmat riskit ovat muun muassa sopivien elinympäristöjen väheneminen ja mesikasvien heikentyminen. Tilanne on huolestuttava, koska sadot kärsivät pölyttäjien määrän vähenemisestä, ja pölyttäjät ovat korvaamattomia ruoantuotannolle. Syken mukaan pölyttäjät tuottavat vuosittain maamme maataloudelle noin 50 miljoonaa euroa taloudellista lisäarvoa.

Kukkia pölyttävät pienet elokuvatähdet

Niityillä ja kedoilla vastaan pöristelevät hyönteiset voivat olla luonnonvaraisia tai niistä huolehtii joku, kuten mehiläistarhaaja.

Elokuvaohjaaja **Ida-Maria Olva** (s. 1993) pitää kymmenkuntaa tarhamehiläispesää Nokiolla Linnavuorella perheensä tiluksilla. Olva pohtii, ettei mehiläistarhaus ole hänelle harrastus eikä työtä, vaan elämäntapa.

– Harrastus kuulostaa siltä, että sen voi lopettaa, jos ei enää huvita, mutta tätä ei, koska tyypeistä täytyy pitää huolta, Olva kertoo ja jatkaa:

– Haluan viettää aikaa hyönteisten kanssa. Ne ovat äärettömän mielenkiintoisia, älykkäitä ja niillä on niin monimutkainen ja ihmeellinen sosiaalinen elämä. Elämän ja luonnon ihme on läsnä, hän tiivistää.

Mehiläistarhaus on yhteistä tekemistä äidin kanssa. Olvan äiti **Marjut Mähönen** on osallistunut toimintaan alusta saakka, ja auttelee tarhalla edelleen.

Kesällä 2022 Olva valmistui Aalto-yliopistosta taiteen maisteriksi elokuvaohjauksen pääainelinjalta. Hänen lopputyönsä *Mehiläiskesä* käsittelee mehiläistarhausta. Elokuva tehtiin Olvan kotinurkilla, ja mehiläiset esiintyvät ihmisenäyttelijöiden rinnalla filmin pieninä tähtinä. Lyhytelokuva on nähtävissä Yle Areenassa. Vuonna 2021 ensi-iltansa saanut filmi kertoo ilmastoahdistuksesta kärsivästä Eedistä. Hän ryhtyy tarhaamaan mehiläisiä apunaan äitinsä Anne, joka ei pelkää tulevaisuutta, mutta mehiläisiä sitäkin enemmän. Tampereen elokuvajuhlat palkitsi elokuvan 2022 opiskelijapalkinnolla.

– On hyvä tehdä elokuvia omakohtaisista havainnoista tai kokemuksista. Minulle on tapahtunut samat asiat kuin keskushenkilölle, Olva kertoo.

Hienovaraisia systeemejä

Moni asia huolettaa Olvaa tarhamehiläisten ja luonnonvaraisten pölyttäjien tulevaisuudessa. Ötököitä vaivaavat erilaiset taudit ja loiset, hyönteismyrkyt sekä sellaiset viljelyalueet, joissa ei ole kuin yhtä kasvia, kuten talousmetsät ja -pellot, hän listaa. Kaikkia näitä tehostaa ilmastonmuutos, tai ne liittyvät siihen.

– Luonto on monimutkainen järjestelmä, jossa on monia eri komponentteja. Niin sanottuja rikkaruohoja ja myös ihmisiä hyödyttämättömiä kasveja tarvitaan, Olva sanoo. Vuonna 2017 Olva hurautti mehiläisten maailmaan. Hän kertoo, että pölyttäjäkadolla oli iso merkitys aloittamiseen, kuten myös hänen kokemallaan ilmastoahdistuksella. Olva halusi tehdä jotakin, auttaa pölyttäjiä.

– Katsoin kaikki mehiläistarhausvideot ja opiskelin mitä netissä on saatavilla. Mehiläistarhauskurssilla tiesin valmiiksi kaiken, mitä siellä opetettiin, mutta oppiminen todella alkoi, kun hankki mehiläisiä, Olva kertoo.

Olva haki ensimmäiset mehiläisensä Hämeenlinnasta isäpuolensa **Timo Mähösen** kanssa. He starttasivat pakulla keväiseen yöhön kello kymmeneltä. Olva kertoo, että mehiläiset kuljetetaan iltaisin ja yöaikaan, koska ne ovat silloin kotona.

Olva kehuu, että Siuron-Linnavuoren alueella mehiläisillä on hyvä olla.

Jokisenjärven itärannalla tarhamehiläisten menu on kasviosta tuttu: ne tuottavat hunajaa ainakin metsistä löytyvistä kukista, kuten voikukasta, horsmasta, vadelmasta ja apilasta. Samalla alueella ei myöskään ole muita tarhaajia. Olva kertoo, että tarhaajien olisi hyvä tehdä yhteistyötä ja hankkia saman rotuisia mehiläisiä. Lisäksi tautien leviämisen riski kasvaa, jos joku laiminlyö tautitestit, jollaiset Olva tekee keväisin.

Vastuullista elokuvantekoa

Elokuvanteossa Olva haluaa noudattaa kestäviä arvoja. Runnominen ja väkisin pakottaminen eivät kuulu Olvan taiteelliseen työhön eivätkä mehiläistarhaukseen. Mehiläiskesässä vihreä tuotanto toimii niinkin hyvin, että Tampereen elokuvajuhlilla leffa sai myös kunniamaininnan vastuullisuudesta.

– Työryhmä muun muassa kierrätti, hankki käytettyä ja teki suunnitelman vastuulliseen cateringiin eli rakensi kokonaisvaltaisempaa vastuullista työarkea. Tärkein askel ekologisemmassa työkuultuurissa on se, että kestävämpiä valintoja tehdään, oli lähtötaso mikä hyvänsä, Verso-palkinnon raati kiittelee elokuvan tuotantoa.

Seuraavaksi Olvan suunnitelmissa on pitkä elokuva mehiläistarhaamisesta. Hunajaa saa kesän lopussa Siuronkosken toripäiviltä ja Knuutilan kartanon syys- ja joulumarkkinoilta.

Teksti: Petri Kangas

Adventin ajatuksia ja tehtäviä

Entäpä, jos adventtisunnuntai kerrallaan pysähtyisit, rauhoittuisit? Voisit antaa aikaa itsellesi, läheisillesi ja kenties vähän kaukaisimmillekin. Voisit käydä kävelyllä, lähettää valokuvan, osallistua keräykseen. Ja niin joulun odottaminen voi muuttua läsnäolon lahjaksi.

Joululauluanagrammit. Järjestä kirjaimet uudelleen, saat selville joululaulun.
illanvietossa toteaa:

pikkujoulu:

kuulto jollen:

juostaan luo:

jalopuu kumina:

ryösti neuvoni:

Joulun parhaat. Täytä omilla sanoillasi.

Joulun odottamisessa on parasta:

Joulun tuoksuista tykkään eniten:

Parasta herkkua jouluna ovat:

Jouluna kuuntelen mieluiten:

Minusta joulu tuntuu:

Ihan kaikkein tärkeintä jouluna on:

Kohti syvempää ymmärrystä ja parempia päätöksiä

Nokian seurakunnan järjestämät Erätauko-metodin keskustelut pyrkivät synnyttämään uutta ajattelua.

Seurakunta järjesti syksyllä kaksi Erätauko-keskustelua Nokian Tehdassaaressa. Keskustelujen teemoina olivat 29.9. ekologisuus ja 27.10. hyvän tekeminen. Jälkimmäisen illan avauspuheenvuorossaan vt. kirkkoherra **Mikko Sulander** perusteli iltojen järjestämistä sillä, että virinneet keskustelut toimivat polttoaineena seurakunnan strategiaa suunniteltaessa.

– Voimme vaikuttaa näistä ajatuksista. Yksi kirkon ydinbisneksistähän on hyvän tekeminen, kirkkoherra Sulander sanaili hyväntahtoisesti. Erätauko-menetelmän tarkoitus on käynnistää ja käydä rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua. Menetelmän kehittämisestä vastaa Erätauko-säätiö. Keskustelijat noudattavat rakentavan keskustelun pelisääntöjä, kuten kuuntele toisia, liity ja kerro omasta kokemuksesta. Tittelit on heitetty nurkkaan. Osallistujat puhuttelevat toisiaan etunimillä. Keskustelut ovat luottamuksellisia, ne jäävät keskustelupiiriin, eikä niitä voi toistaa varsinkaan lehtijutussa. Toimittajalla on kuitenkin lupa puida omia tuntojaan.

Sanojen voimaa

Osallistuin jälkimmäiseen keskustelutilaisuuteen, joka käsitteli hyvän tekemistä. Tunnin keskustelun jälkeen ryhmääni johtanut Mikko pyysi meitä kertomaan, mitä ajatuksia tilaisuus herätti ja mitä opimme.

Kerroin vuorollani ryhmälle, että sonder-tunteeni vahvistui heidän sekä puheenvuoroissa esiintyneiden esimerkkien ja tilanteiden myötä. Sonder on englanninkielinen uudissana, joka tarkoittaa havahtumista siihen, että jokaisella on monimutkainen elämä, ajatukset, unelmat, ja mieli – aivan kuten omasi. Vastavuoroisesti, vaikka olemme päähenkilöitä omassa elämässämme, olemme myös mahdollisesti täysin toisarvoisia muiden elämässä, taustahahmoja kulisseissa.

Sonder on peräisin kirjailija **John Koenigin** The Dictionary of Obscure Sorrows -nimisestä monimediahankkeesta, joka alkoi kymmenkunta vuotta sitten verkossa. Samannimisenä kirjana teoksen sanat julkaistiin vuoden 2021 marraskuussa. Uudissana tarkoittaa tietoisesti luotua tai hiljattain kieleen tullutta sanaa. Luonnollisesti tarve tai sanan viittauskohde ovat voineet olla olemassa aikojen alusta saakka. Sonder-sanan keksimisen ja julkaisemisen jälkeen Koenig kertoo saaneensa kiitoksia siitä, että lukijat saivat ilmiölle ja kokemalleen tunteelleen kiintopisteen.

– Se sai heidät tuntemaan itsensä vähemmän yksinäisiksi. Se on sanojen voima, Koenig kertoo.

Arkipäivän pieniä huomaavaisuuden eleitä tekee herkemmin, kun säännöllisesti havahtuu kanssaihmissen yhtäläiseen ja moni-ilmeiseen elämään. Vuorovaikutuksella voi pyrkiä

hyvän tekemisen ytimeen. Oli tervehdyttävää huomata, miten herkästi yhteinen sävel ja myötäsukainen kunnioitus ennestään tuntemattomien keskustelijoiden välille muodostui, kun kaikki heittäytyivät parhaansa mukaan keskustelemaan ja kuuntelemaan.

Teksti: Petri Kangas

Pienillä teoilla suuria mullistuksia vastaan

Miten saada hyvä mieli jouluksi, kun maailma tuntuu vaaralliselta paikalta? Katsaukset kertovat, että olot ovat vaikeutuneet. Apua ja tukea on kuitenkin tarjolla. Ilo löytyy monesti läheltä ja pienistä asioista.

Joulutunnelmaan virittäytyminen on voinut olla kuluneena syystalvena erityisen työlästä. Lähihistorian maailmanlaajuiset ongelmat näkyvät ja tuntuvat jokaisen arjessa.

Yhdysvaltain pääkaupungissa Washingtonissa toimiva hyväntekeväisyysjärjestö United Nations Foundation listasi vuoden 2021 joulukuun 21. päivänä globaaleja vaikeuksia, joita oli syytä seurata vuonna 2022. Joulunvieton perinteisesti aloittavana Tuomaan päivänä järjestön verkkosivuilla julkaistussa analyysissä koronasta selviytyminen oli edelleen maailman kärkihanke. Toisena ja kolmantena ongelmana olivat köyhyyden vähentäminen ja ilmastonmuutoksen torjunta. Neljäs kohta on toimiminen sukupuolten tasa-arvon sekä tyttöjen ja naisten hyväksi. Listan viimeisenä, viidentenä kohtana, ovat tihentyvät humanitääriset kriisit ja erilaiset konfliktit.

Suomen turvallisuusympäristö muuttui helmikuussa alkaneen Ukrainan sodan myötä, ja Suomi on hakenut Nato-jäsenyyttä. Venäjän hyökkäyssodasta seurannut energian kallistuminen ja sen myötä hyödykkeiden raju hinnannousu sekä inflaatio täydentävät listaa.

Ihmisen tasolla perspektiiviä tarjoaa marraskuun ensimmäisenä päivänä Pelastakaa lapset ry:n julkaisema Lapsen ääni 2022 -kysely. Kansalaisjärjestö selvitti lasten ja nuorten kokemuksia toukokuun lopussa verkkokyselyinä. Yhteensä 1 130 12–18-vuotiasta vastasi kyselyyn nimettömänä.

Kiristynyt taloustilanne näkyy lasten ja nuorten vastauksissa: huolet lisääntyvät. Mielenveysongelmat ja vähemmistöryhmien hankala tilanne korostuvat. Kyselytutkimuksen mukaan pienituloisissa perheissä 47 % lapsista on huolissaan perheensä toimeentulosta ja 42 % lapsista tuntee hyvinvointinsa horjuneen.

Valo-lehti selvitti nokialaisten hyväntekijöiden kanssa, miten saada joulumieli kohenemaan, kun maailma tuntuu vaaralliselta paikalta.

Apua, ymmärrystä ja iloa on tarjolla

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Nokian-yhdistyksen toiminnanjohtaja **Hilkka Hyttinen** tunnistaa suorituspaineen, jotka tiivistyvät perheissä varsinkin joulun aikaan.

Samoin kuin seurakunnan perhetyössä, MLL:n toiminnan keskiössä on lapsiperheiden tuki.

– Täällä saa tukea ja olla vähän aikaa itsensä kanssa. Voi keskittyä lapsen ja omaan hyvinvointiin. Perhekahvilassa nauretaan paljon ja päästään iloitsemaan lapsista ja heidän puuhistaan, Hyttinen sanoo.

Maailmanlaajuisia ongelmia tai ainakin niiden lieveilmiöitä vanhemmat tuovat esille keskusteluissa jonkin verran. Keskustelut ovat monesti maanläheisempiä. Yleisnäköala levenee, kun tapaa muita vanhempia.

– Perusasiat puhuttavat, kuten talouden pyöritys, ja se, onko varaa tarjota lapselle hyvä elinympäristö ja laadukasta ravintoa. Pitääkö mennä töihin, mistä lapsi saa päivähoitopaikan, toiminnanjohtaja listaa.

Nokialla Myllyhaassa asuva Tampereen Vanhan kirkon toiminnasta vastaava pappi **Olli Viljakainen** on samoilla linjoilla:

– Tulla nähdäksi, kuulluksi, kohdatuksi ja rakastetuksi, Viljakainen listaa hyvinvoinnin rakennusaineiksia.

Hän ei miellä itseään seurakuntatyön "raskassarjalaiseksi", jollaisia työskentelee tai toimii vapaaehtoisina esimerkiksi kriisiavussa tai sairaaloissa, mutta Viljakainen tapaa työssään ihmisiä, joilla menee tai on mennyt todella huonosti. Elämän vaikeuksissa auttavia tahoja on mukana Vanhalla kirkolla muitakin, kuten ehkäisevää päihdetyötä tekevä YAD ja etsivä nuorisotyö. Toiminnassa ja Viljakaisen esimerkeissä on aistittavissa rehtiä suorutta, joka näkyy esimerkiksi tapahtumien nimissä ja laadussa, kuten Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuus ja Rukoushetki Afganistanin ja Iranin naisten oikeuksien puolesta.

– Minulla ei ole sellaista osaamista, että päihteidenkäyttäjät pääsee irti kamasta. Mutta hänet kohdataan ihmisenä, ei kamankäyttäjänä, päihderiippuvaisena, rikollisena, syrjäytyneenä, vaan ihmisenä. Monesti ilmeestä näkee, että se on hurja juttu, hyvä sanoma, Viljakainen kertoo.

Hyvä ja pyhä voivat löytyä jaetusta elämästä

Hyttisellä ja Viljakaisella on ainakin yksi selkeästi esiin nouseva hyvän mielen aines ihmisten välisessä yhteydessä ja vuorovaikutuksessa. He puntaroivat, että varsinkin jouluna syrjäytymisen oireet korostuvat.

– Jouluna on yksinäisin pyhä. Se on aika raju ajatus. Yksinäisyys vieläpä korostuu pyhinä, jolloin perheet ja suvut kokoontuvat yhteen, Viljakainen sanoo ja jatkaa:

– Vastuun toisista ihmisistä pitää olla suurempi niillä, joilla on voimia.

– Pidetään huolta niistä, jotka ovat lähellä – ja niistä, jotka ovat kaukana, Hyttinen säestää.

Kirkon ulkomaanavusta (KUA) kerrotaan marraskuun taitteen tietona, että suomalaiset ovat lahjoittaneet noin yhdeksän miljoonaa euroa Ukrainan hyväksi. KUA käyttää rahat etenkin lasten ja nuorten opintojen tukemiseen, psykososiaaliseen tukeen ja opettajien kouluttamiseen kriisin aikana.

Hyttinen näkee, että parhaassa tapauksessa auttamisesta syntyy itseään ruokkiva hyvän kehä, jossa jokaisen mieliala kohenee. Apua ei kuitenkaan voi tyrkyttää, vaan kaikki lähtee tarvitsijasta.

– Olennaista on madaltaa kynnyistä niin paljon kuin mahdollista, antaa käsi. Ensimmäinen askel on kaikkein tärkein ja vaikein, Hyttinen sanoo.

Viljakainen löytää pohjaa kristinuskon teologiasta. Hän kertoo varhaisten kirjoittajien pohdiskelleen, että hyvän elämän löytää, kun välittää toisesta ihmisestä.

– Jumalan rakkautta kokee vasta kun rakastaa toista ihmistä. Siinä samalla kokee jotain mystistä hyvyttä itseä kohtaan. Rakkaus on maailmaa muuttava voima edelleen.

Teksti: Petri Kangas

Uusia työntekijöitä

Lastenohjaaja Hanna Arkkila luo tänä jouluna uusia perinteitä

Mouhijärveläinen Hanna aloitti lastenohjaajan työt pari kuukautta sitten.

- Kun häpäpäivä oli sovittu, aloin etsiä töitä noin puolen tunnin ajomatkan säteellä Mouhijärveltä. Sain lastenohjaajan paikan Nokialta. Työhöni kuuluu päiväkerhojen suunnittelu, hartaudet, askartelut, leikit, laulut. Perhekerhoissa vanhempien ja lasten kanssa juttelu ja kohtaaminen. Näiden lisäksi erilaisten tapahtumien valmistelu.

Hannan mielestä parasta työssä on yksinkertaisesti lapset! Myös työn vaihtelevuus, erilaiset kohtaamiset ja hyvä työporukka innostavat häntä.

Varhaiskasvatuksessa joulun valmistaudutaan laulamalla joululauluja ja kertomalla Jeesuksen syntymästä, askartelemalla ja koristelemalla kerhopisteitä. Valmistelussa on myös varhaiskasvatuksen joulukirkko.

Kysyttäessä, kuinka Hanna itse viettää tulevaa joulua, hän vastaa:

- Edessä on ensimmäinen yhteinen joulu mieheni kanssa, luomme uusia perinteitä. Joulussa parasta on tunnelma ja yhdessä oleminen. Tykkään polttaa kynttilöitä ja kuunnella joululauluja, joista yksi suosikkini on ”Me käymme joulun viettohon”. Käyn jouluna kirkossa ja haudoilla. Kuvailisin itseäni joulufiilistelijäksi.

Kiinteistönhoitaja Oskari Metsäkylän mielestä joulussa on parasta tunnelma

Huomattuaan ilmoituksen paikasta Nokialla sastamalalainen Oskari lähetti hakemuksen heti. Työt alkoivat keväällä.

- Olen kiinteistönhoitaja eli vanhalla termillä talonmies. Teen kiinteistöissä säännöllisiä huoltotöitä, esimerkiksi ulkotöitä nurmikonleikkuusta lumitöihin sekä kaikenlaisia korjaustöitä. Teen kaikkea muuta, mutta sähkö- ja putkityöt eivät kuulu minulle.

Parasta kiinteistönhoitajan työssä Oskarim mukaan on se, että työtä voi ja saa suunnitella ja toteuttaa itsenäisesti. Kun työn tarve on selvillä, voi itse usein suunnitella kuinka sen toteuttaa.

Läheistensä kanssa joulua viettävän Oskarim mielestä parasta joulussa on joulun yleinen tunnelma. Tulevana jouluna hän pääsee myös ensi kertaa valmistelevaan joulua toisille.

- Kaikkia joulunajan työtehtäviä en vielä tiedä, mutta ainakin kuusten hakua ja niiden vientiä tiloihimme on edessä, pohtii Oskari ja haluaa toivottaa lukijoille rauhaisaa joulunodotuksen aikaa sekä hyvää joulua ja uutta vuotta!

Kanttori Karo Suopuro nauttii joululauluista töissä

Pyöräretkillään Nokian kauniisiin maisemiin ja kirkkoihin ihastunut Karo aloitti työt marraskuussa.

- Odotan uudelta työltä ihmisten kohtaamisia, perinteisiä kanttorin töitä ja uusia kokeiluja. Tämä on ensimmäinen vakinainen työtehtäväni ja olen aloittamassa sitä avoimin mielin. Koulutukseltani olen musiikin maisteri ja valmistuin tämän vuoden alussa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutusohjelmasta.

Karo vastaa yhtenä neljästä kanttorista seurakunnan musiikkityöstä. Lähes aina kun tilaisuudessa on musiikkia, myös kanttori on mukana tavalla tai toisella. Kanttoreille adventti- ja jouluaika ovat vuoden kiireisintä aikaa, joten vastapainoksi Karo viettää omaa joulua rauhallisissa merkeissä.

- Parasta työssä on kuulla ihmisten laulavan ja osallistuvan näin itsekkin musiikin tekemiseen. Tehtäväni tuntuu tällöin merkitykselliseltä, ja toivon voivani laskea kynnystä osallistua yhteislauluun.
- Kanttori saattaa olla välillä hieman piilossa urkuparvella, mutta tämä ei ole varsinaisesti tarkoitus. Hihasta sopii nykäistä, vaihtaa kuulumisia, jakaa ideoita tai antaa palautetta. Mukavaa adventin aikaa ja joulua!

Hartausmietiskely: Jouluvaloja ja muuta sotkua

Psalmi 146

”Jumalalleni minä laulan ja soitan
niin kauan kuin elän!
Älkää luottako maan mahtaviin,

älkää luottako yhteenkään ihmiseen –
ei ihmisestä ole auttajaksi.
Herra on tehnyt taivaan ja maan ja meren
ja kaiken mitä niissä on.
Herra on iäti uskollinen.
Herra hankkii oikeutta sorretuille,
nälkäisille hän antaa leipää.
Herra päästää vangitut kahleista,
hän antaa sokeille näön
ja nostaa maahan painetut jaloilleen.
Herra hallitsee ikuisesti.
Hän on sinun Jumalasi, Siion,
polvesta polveen.”

Mietiskely

Kahden koronajoulun jälkeen sitä on jo toivonut rauhallista, normaalia joulua. Ei tullut sellaista. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen myötä yhä isompi huoli maailmanrauhasta ja jopa ydinaseista, energiakriisi, inflaatio, hiilinielujen romahtaminen, sote-palveluiden ja muun työelämän ongelmat, nuorison ongelmat... eikä tuo koronakaan vielä poissa ole. Näitä miettiessäni selvittelen pihapuuhumme tulevien jouluvalojen (en oikein tiedä, sopiiko niitä sytyttää energiakriisissämme, mutta kyllä valoakin tarvitaan) johtoja. Yhtä sotkussa kuin maailmamme elämä.

Jossain vaiheessa valojen johto kuitenkin on oiennut toivottoman näköisestä sykkyrästään ja saan ne paikalleen valaisemaan isoa pimeää. Mietin, että tulevaisuutemme solmutkin ovat mahdottoman ja toivottoman näköisiä, mutta totta on samaan aikaan tuon psalmin riemu siitä, että kaiken takana on Jumala, joka hallitsee ikuisesti – Herra on iäti uskollinen. Minä en tiedä, miten maailmamme asiat oikenisivat enkä tiedä sitäkään, oikenevatko ne. Sen kuitenkin tiedän – tai ainakin uskon, tai ainakin toivon – että on Jumala, joka hallitsee ja tämä Jumala antoi ainoa Poikansa syntyä ihmiseksi, meidän veljeksemme ja vapahtajaksemme.

Sen kunniaksi rohkenen sytyttää ainakin pienet jouluvalot.

Rukous

Jumala, sinä joka teit taivaan ja maan. Sinä sanot olevasi kaikkivaltias, vaikka sitä onkin välillä vaikea uskoa, kun niin paljon paha tapahtuu. Vakuuta sinä meidän sydämillemme, että joulun ihme – Poikasi syntymä – tarkoittaa isompaa toivoa kuin meidän maailmamme toivottomuus. Rohkaise meitä luottamaan siihen ja oikomaan niitä sotkuja, jotka ovat meidän oiottavissamme. Aamen.

Teksti: Timo Uotila

Kummityötä Kulmakivessä

Nokian seurakunnalla on ilo kertoa, että Kulmakivellä on nyt omat kansainväliset kummikohteet: Etiopian kummityö ja Lasten pankki, joiden kautta tehdään hyvää auttamalla heikommassa asemassa olevia lapsia eri puolilla maailmaa. Tästä enemmän seuraavassa Valossa, joka ilmestyy 30.3.2023.

nokianseurakunta.fi

Facebook

@nokianseurakunta
@nokianseurakuntavarhaiskasvatus
@nokianseurakuntadiakonia
@pappila.fi (nuorisotyö)

Instagram

@nokianseurakunta
@nokianseurakuntamusiikki
@nokianseurakuntadiakonia
@maatialanpappila (nuorisotyö)

Twitter

@Nokian_SRK

YouTube

Nokian seurakunta

Snapchat

@pappilapistefi (nuorisotyö)

TikTok

@maatialanpappila (nuorisotyö)